

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

INSTYTUT
EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ

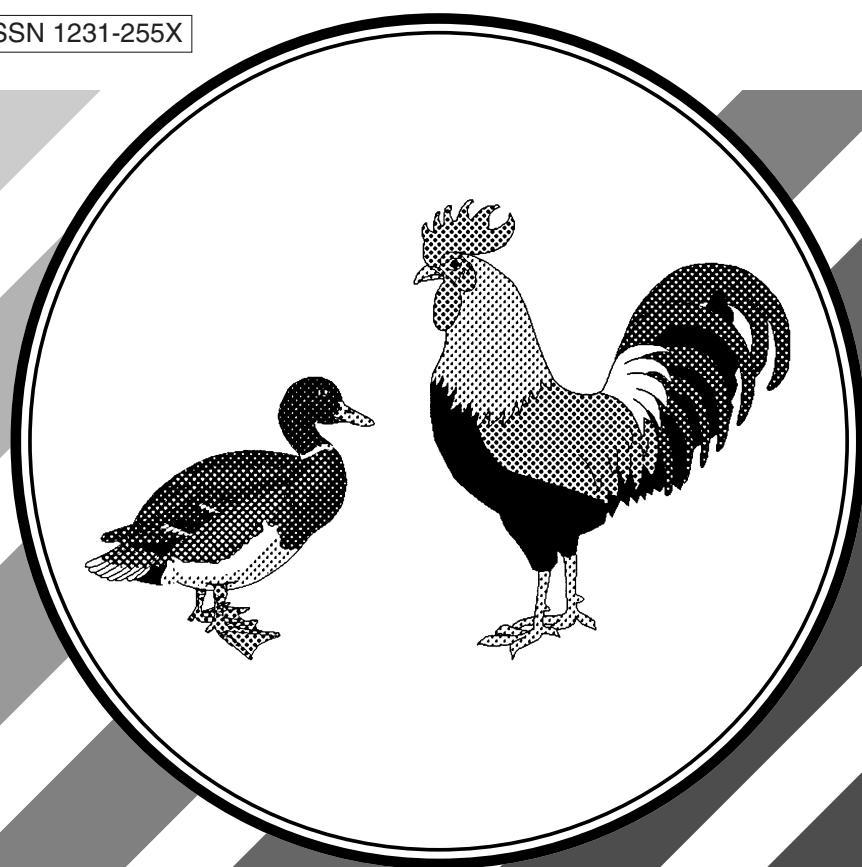
NR
17

RYNEK DROBIU I JAJ

stan i perspektywy

ISSN 1231-255X

**RAPORTY
RYNKOWE**

MAJ 2000

Raporty są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Mięso drobiowe
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*
- III. Jaja
 1. Podaż – *G. Dybowski*
 2. Przetwórstwo – *M. Kobuszyńska*
 3. Handel zagraniczny – *B. Nosecka*
 4. Popyt – *K. Świetlik*

**Przy publikowaniu fragmentów raportu oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Raport przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski tel: 827-36-64

AUTORZY:

dr Grzegorz Dybowski

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 743

mgr Mira Kobuszyńska

- Zakład Ekonomiki Przemysłu Spożywczego IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 516

dr Bożena Nosecka

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 553

dr Krystyna Świetlik

- Zakład Badań Rynkowych IERiGŻ •
Tel.: (0 22) 826-50-31 wew. 707

Raport zatwierdziła w dniu 18.04.2000 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Marian Brzóska (sekretarz), Tadeusz Chrościcki, Eugeniusz Gorzelak, Teresa Jabłońska-Urbaniak, Wojciech Józwiak,
Ryszard Kreft, Ewa Król-Pol, Jan Małkowski, Krzysztof Materko, Bożena Nowicka, Roman Urban, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejny raport wydany będzie w październiku 2000 r.

W serii Raporty Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek cukru /17/ • maj 2000,
2. Rynek mięsa /18/ • maj 2000,
3. Rynek zbóż /18/ • maj 2000,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi /11/ • czerwiec 2000,
5. Rynek rzepaku /17/ • czerwiec 2000,
6. Rynek ziemi rolniczej /3/ • czerwiec 2000,
7. Rynek owoców i warzyw /16/ • lipiec 2000,
8. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa /18/ • wrzesień 2000,
9. Rynek pasz /8/ • październik 2000,
10. Rynek drobiu i jaj /18/ • październik 2000,
11. Rynek ziemniaka /18/ • październik 2000,
12. Rynek mleka /19/ • listopad 2000,
13. Popyt na żywność /1/ • grudzień 2000.

POPYT NA ŻYWNOŚĆ

Od grudnia 2000 roku rozpoczynamy systematyczne publikowanie raportu dotyczącego wyłącznie popytu na żywność. Raport zawierać będzie dokładną informację o dotychczasowych i przewidywanych kierunkach rozwoju popytu na podstawowe grupy produktów spożywczych. Autorzy zaprezentują w nim szczegółową analizę aktualnego poziomu i struktury konsumpcji żywności w Polsce oraz determinujących ją czynników i uwarunkowań o charakterze makro- i mikroekonomicznym.

W 1999 r. produkcja żywca drobiowego wyniosła ok. 810 tys. ton i, mimo dekonjunkury na rynku, była o 9% większa niż przed rokiem. Złożyło się na to zwiększenie fermowego chowu kurcząt i spadek produkcji pozostałych gatunków drobiu. Na podkreślenie zasługuje przede wszystkim występująca po raz pierwszy redukcja chowu indyków o 9% oraz gęsi o 8%. Produkcja drobnotowarowa pozostała na poziomie z 1998 r. Niskie ceny żywca drobiowego utrzymywały się przez znaczną część roku poniżej pełnych kosztów produkcji. Znalazło to odzwierciedlenie także w redukcji zaplecza reprodukcyjnego wszystkich gatunków drobiu z wyjątkiem gęsi. Stado rodzicielskie gęsi wzrosło w 1999 r. o ok. 25% zwiększając, i tak już nadmierny, potencjał produkcyjny piskląt towarowych. W końcowym okresie 1999 r. nastąpiła poprawa rentowności chowu żywca drobiowego, utrzymująca się również w pierwszych miesiącach 2000 r. Stwarza to lepsze warunki dla producentów tego żywca. Mimo to przewiduje się jedynie nieznaczny wzrost jego produkcji w 2000 r., do poziomu ok. 825 tys. ton, tj. o ok. 2%. Oznaczałoby to perspektywę nieco wyższych cen na rynku żywca drobiowego w 2000 r.

Niskie ceny na rynku krajowym w 1999 r. hamowały import mięsa drobiowego, który wyniósł zaledwie ok. 16 tys. ton i był o niemal 70% mniejszy niż w roku poprzednim. Szczególnie istotna była redukcja importu elementów – w tym tylnych ćwiartek sprowadzanych z USA. Natomiast wzrost odnotowano w imporcie przetworów drobiowych – głównie z Węgier, które obniżyły ceny swego towaru kierowanego do Polski. W odpowiedzi Polska wycofała preferencje przyznane w ramach układu CEFTA. W 1999 r. nastąpiła zmiana rzeczowej struktury importu, w której dominującą pozycję uzyskały indyki (43% całego importu). Czołowym dostawcą stały się Węgry, które zastąpiły na tej pozycji USA.

Ogólna podaż mięsa drobiowego w 1999 r. zwiększyła się o ok. 3%, tj. trzykrotnie wolniej niż produkcja krajowa. W jej rozdysponowaniu nadal rosnące znaczenie miał eksport.

Jego wolumen zwiększył się w 1999 r. do 53 tys. ton, tj. o ponad 8%. Wzrósł eksport taniego mięsa na rynki wschodnie, zastępując wcześniejszy eksport tanich przetworów. Te zmiany struktury rzeczowej spowodowały jednak, iż wzrost eksportu na wschód był mniejszy w ujęciu wartościowym niż ilościowym. Zmniejszyła się wartość eksportu gęsi z powodu redukcji cen na rynku niemieckim. Ogólnie w 1999 r., przy wzroście wolumenu, zanotowano spadek wpływów z eksportu drobiu. Udział rynków wschodnich obniżył się do 16% wobec 26% w 1998 r.

W roku 2000 nie przewiduje się istotnych zmian w obrotach handlu zagranicznego produktami drobiarskimi. W tej sytuacji można prognozować niewielki wzrost ogólnej podaży mięsa drobiowego do ok. 600 tys. ton, tj. o 1,5%, a krajowego zużycia o ok. 4%.

W 1999 r. załamaniu uległa długookresowa tendencja wzrostowa produkcji przetworów. Wyniosła ona 140 tys. ton, co stanowiło ok. 70% produkcji z 1998 r. Osłabło też tempo wzrostu przemysłowej produkcji mięsa drobiowego. W strukturze przetworów z drobiu zmniejszył się udział wędlin na rzecz wyrobów wędliniarskich. W 2000 r. produkcja przetworów drobiowych utrzyma się prawdopodobnie na poziomie ubiegłorocznym.

Pogłębiły się poprzednie trendy zmian w strukturze podmiotowej branży. Postępuje uprzemysłowienie i koncentracja ubojów, a także koncentracja organizacyjna i kapitałowa. Pozwala to firmom na obniżanie kosztów produkcji i nowoczesne zarządzanie, a także wspólne organizowanie zbytu.

W 1999 r. pogorszyły się ponownie przeciętne wyniki finansowe w branży drobiarskiej. Już drugi rok odnotowała ona straty. Zwiększyły się natomiast przychody netto liczone w cenach stałych. Przeciętna zdolność do generowania środków własnych, a także bieżąca płynność finansowa uległy redukcji. Podobnie jak rosnąca w ostatnich latach stopa inwestowania. Równocześnie pogłębiła się polaryzacja firm z silną grupą liderów przejmujących coraz większą część rynku.

Niskie ceny na rynku detalicznym w 1999 r. sprawiły, że drób potaniał w relacji do innych mięs. Dotyczyło to w większym stopniu kurcząt. Przy generalnie spadkowej tendencji cen detalicznych w 1999 r. miały miejsce silne ich wahania w poszczególnych miesiącach. Sytuacja cenowa sprzyjała jednak utrzymywaniu się wzrostowej tendencji spożycia. Według budżetów domowych wzrosło ono w 1999 r. o 3,7%, a wędlin o 7,7%. Jednak tempo wzrostu spożycia było mniejsze niż przed rokiem, mimo spadkowej tendencji cen. Może to świadczyć o powolnym nasycaniu się popytu, przy obecnej strukturze rynku mięsnego i wolniejszej dynamice wzrostu dochodów realnych.

W 2000 r. przewiduje się wzrost cen detalicznych drobiu, zwłaszcza w II półroczu. Dlatego zwiększenie spożycia może być wolniejsze. Przewiduje się, że konsumpcja wzrośnie o ok. 2-3%, a więc niemal o połowę wolniej niż w 1999 r.

Na rynku jaj spożywczych przez większą część 1999 r. ceny kształtowały się na bardzo niskim poziomie, często nie pokrywającym kosztów produkcji. Wielu producentów likwidowało stada niosek. Doprowadziło to do obniżenia produkcji jaj, którą można szacować na ok. 7,5 mld sztuk – w tym ok. 4,5 mld sztuk z produkcji fermowej. Oznacza to spadek w relacji do 1998 r. o ok. 2-3%.

Poprawa rentowności nastąpiła w IV kwartale 1999 r. i utrzymała się w początkach roku 2000. Producenci, którzy przetrwali kryzys odrabiają straty poniesione w poprzednim okresie, gdyż obecne ceny pozwalają na realizację 25-procentowego zysku. Jeśli dobra koniunktura utrzyma się, sytuacja producentów poprawi się, tym bardziej że okres kryzysu również w jajczarstwie doprowadził do wzrostu koncentracji produkcji. Jednak produkcja jaj w 2000 r. nie będzie znacząco większa od ubiegłorocznej. Można szacować, że wyniesie ona ok. 7,6 mld sztuk – w tym z ferm ok. 4,6 mld sztuk.

Rozwija się przetwórstwo jaj. Powstają nowe firmy przerabiające jaja na prosek. Obecnie działają już cztery przetwórczy przerabiające ok. 5-6% ogólnej produkcji jaj konsumpcyj-

nych, tj. ok. 0,5 mld sztuk. Jest to nadal zbyt mało w stosunku do potrzeb. W 1999 r. rozwojowi przetwórstwa sprzyjały niskie ceny jaj. Powstają też nowe, bardzo nowoczesne produkty typu albuminy żelujące.

W 1999 r. ceny detaliczne jaj obniżyły się o 15%, a w ujęciu realnym nawet o ponad 20%. Jaja potaniały względem całej żywności. Mimo to wzrost spożycia bezpośredniego był niewielki i wyniósł ok. 1%. W 2000 r.

przewiduje się dalszy niewielki wzrost konsumpcji o ok. 2-3%. Rosnące na początku bieżącego roku ceny spowodują stabilizację spożycia jaj w I półroczu. W drugiej połowie roku przyrost spożycia może być szybszy.

SUMMARY

Poultry production in 1999 totalled about 810 thousand tons and in spite of weak market was by 9% higher than recorded in the previous year. The rise in poultry production was caused by increase in large-scale farm chicken production that offset decline in other varieties of poultry. It has to be stressed that for the first time turkey and goose production declined by 9 and 8% respectively. Small-scale production reminded unchanged from 1998. Low prices of poultry fluctuated below the breakeven point for the major part of 1999. It was reflected in reduction of hatching of all poultry varieties excluding geese. Goose breeding stock increased in 1999 by about 25% enlarging to high already production capacity. An improvement in the profitability of poultry was noted at the end of 1999 and persisted in the first months of the year 2000, which created better conditions for poultry producers. Besides that just slight increase (by 2%) in poultry production to some 825 thousand tons is forecast for the current year. It would mean a negligible rise in prices on poultry market.

Low domestic prices in 1999 hampered the imports of poultry meat, which amounted to just 16 thousand tons and was by 70% lower than in the previous year. The reduction in imports particularly concerned poultry carcass elements, including back quarters imported from USA. On the other hand imports of poultry processed products increased, mainly those originating in Hungary that lowered the prices of shipments directed to Poland. In response Polish side abolished preferences granted within CEFTA treaty. Substantial changes were observed in the structure of poultry imports. In 1999 with 43% share turkey dominated the structure of Polish poultry imports. Replacing USA Hungary became the main supplier of poultry and poultry products onto Polish market.

Total supply of poultry meat in 1999 increased by about 3%, which was three times slower than domestic production. Exports kept growing importance in the distribution of poultry production. In 1999 poultry exports increased by 8% as compa-

red to 1998 and reached 53 thousand tons. Replacing exports of cheap poultry products to eastern markets was replaced with cheap meat. Due to these changes in the structure increase in the value of exports to eastern countries was smaller than the increase in their volume. Reduction in prices on German market caused decline in overall value of goose exports. Having increased volume of in 1999 the revenue on poultry exports declined. The share of eastern markets in poultry exports amounted to 16% versus 26% in 1998.

Significant changes in foreign trade in poultry products are not likely to occur. Assuming this a slight increase (by 1,5%) in poultry meat supply to approx. 600 thousand tons can be forecast. Accordingly domestic use may increase by 4%.

Long term upward trend in the production poultry products has ended in 1999. Thus its volume declined to 140 thousand tons, which contributed 70% of the production from 1998. The dynamics of industry production of poultry meat was hampered too. The contribution of ready-to-cook in the structure of poultry products increased. The production of poultry products in the year 2000 is likely to remain at the level recorded in 1999.

The changes in the institutional structure of the branch in 1999 have augmented. Industrialisation and concentration of slaughters as well as and capital and organisational concentration have developed. Such changes allow the operators to lower production costs and to introduce modern management techniques and wide organisation of outlets.

Financial standing of poultry processing enterprises deteriorated once again in 1999. For the second consecutive year the branch was running with losses. But the net revenues calculated in terms of constant prices increased. Similarly to growing recently investment rate, average capacity to generate own assets and current liquidity level were reduced. Simultaneously polarisation process has strengthened with strong group of leaders overtaking greater and greater market share.

Low retail prices in 1999 led to deterioration in relative poultry prices,

which particularly concerned chicken. With overall downhill tendency, retail poultry prices showed a great degree of volatility over 1999. Price situation was favourable for upward tendency in poultry consumption. According to the research on household budgets overall consumption of poultry in 1999 increased by 3,7% including 7,7% increase in case of processed poultry products. However the dynamics of consumption was lower than a year ago (in spite of declining prices). Having current structure of meat market and lower increase in real incomes such situation may indicate a saturation point in the poultry market.

Increase in retail poultry prices is projected for the year 2000, particularly for its second half. Due to this the dynamics of consumption may further decline to some 2-3%, i.e. would be halved as compared to 1999.

The prices of eggs for consumption fluctuated at very low level, often below the breakeven point, in the major share of 1999. Many of the producers liquidated hen stocks. This caused 2-3% decline in egg production estimated at about 7,5 bill (including 4,5 bill from large-scale farms).

Improvement in the profitability of egg production was observed in the IV quarter of 1999 and persisted at the beginning of the current year. Those producers who survived the crisis are compensating previous losses because the prices at present allow obtaining sale margin of 25%. If reasonable situation remains, the producers situation will improve, moreover it will be supported by higher concentration of egg production resulting from the crisis. Beside of that egg production in the year 2000 should not remarkably exceed those of 1999 and can be estimated at 7,6 bill, including 4,6 bill from large-scale farms.

The processing of eggs is being developed. New companies manufacturing eggs for powder are emerging. For the time being there are 4 enterprises, which process about 0,5 bill eggs of 5-6% of total production of eggs for consumption. Although they still do not match the demand in this respect. Low egg prices observed in 1999 stimulated the development of

the enterprises. There are also modern products such as gelling albumin.

In 1999 retail prices of eggs declined by 15% and by even 20% in real

terms. Eggs became cheaper in relation to all food items. Besides that increase in consumption was relatively negligible and amounted to 1%. Egg consumption in the year 2000 is forecast to further increase by some 2-3%.

The prices increasing at the beginning of the current year will lead to stabilisation in egg consumption in the first half. In the later half of the year egg consumption may rise at higher rate.